e | rara

www.e-rara.ch

Quadragesimale de floribus sapientiae

Spiera, Ambrosius de

Venedig, 18. Dezember 1476

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: Ra 54

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-65929

Sabbato prime dominice quadragesime de virgine gloriosa sermo in ordine undecimus.

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d’imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L’éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l’imprimerie jusqu’au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

Sabbato ꝑme dñice quadragesime de
ꝟgine gloriosa ſmo .i. ordine vndecimꝰ.

Hec est filius

meus dilectus: in quo mihi
bene ꝯplacui. Math. xvii.
Uerba hec aīa mea in trāſ
figuratõe clemētiſſimi filii altiſſimi dei pr̄is
dicta sūt. Nec hec pr̄is eterni: ꝟba intelligē
da ſunt de generatõe tp̄ali: ſꝫ eternali. de q̄
Jo. p̄°. In prin° inq̄t erat ꝟbū: ⁊ ꝟbuꝫ erat
apud deū. Nā cū nihil ſit apud ſeip̄m: ſubti
li miſterio pr̄is ⁊ filii ꝑſonalē diſtinctiõem
oñdit: cuꝫ ait: ⁊ ꝟbum erat apud deū. Sed
cū humanādo: filiꝰ eīꝰ ſit factꝰ glorioſe vir
ginis ſm carnē. Jo. p̄°. ꝟbuꝫ caro fcm̄ ē. po
terit ⁊ eadē mater glorioſa ꝟgo dicere: aīa
fidelis attēde: qm̄ hic ē filiꝰ meꝰ dilectus in
quo mihi bene ꝯplacui. In qbꝰ ſacratiſ
ſimis ꝟbis: tres de glorioſa ꝟgine facamꝰ
ꝯſideratiões. videlꝫ. Glorioſe ꝟginis ſin
gularē ⁊ nobilē mr̄nitatē. Glorioſe ma
ternitatꝭ ardentē amabilitatē. Glorioſe
mr̄nitatis excellētem qualitatem.

De ſingulari mr̄nitate virginis glorioſe
cõſideratio prima.

Glorioſe virginis ꝑ° ſingularem ⁊
nobilē mr̄nitatem videamꝰ. Ubi
tres more ſolito ꝯclõnes faciamꝰ
vꝫ. Prima ꝯclõ eſt iſta. Uirgo Maria
ꝑcioſiſſima: nõ ſolū fuit mr̄ hoīs xp̄i: ſꝫ etiā
mr̄ glo̅ſiſſimi dei. 2ª ꝯ° ē iſta. q̄uis vere
⁊ realiť filiꝰ dei hõ natꝰ de ꝟgine fuerit: tñ̄
illa ſācta ꝟginitas ex tāta ⁊ tali fecūditate
nõ fuit aliq° mõ cõtaminata. 3ª cõclõ ē
iſta. Nõ ſolū virgo glo̅ſa: nõ fuit ex fecūdi
tate in ſua puritate carnis cõtaminata: ſed
nec añ: nec poſt fuit aliq° modo q̄ntula ma
cula polluta.

Q ꝟgo glorioſa vere fuit mater dei: cõ
cluſio prima.

Accipe primā cõclõnem: vꝫ. Uirgo
maria ꝑcioſiſſima: ñ ſolū fuit ma
ter hoīs xp̄i: ſꝫ etiā mr̄ glorioſiſſi
mi dei. Ubi tres inqramꝰ ꝟitates. videlicꝫ.
Pr̄ia ꝟitas ē iſta. An poſſit aliq° mõ ꝓ
bari ꝟginē glo̅ſā fuiſſe vere mr̄em dei: ⁊ nõ
denoīatiue tm̄. 2ª ꝟitas ē iſta. Qui ſunt
illi heretici: q negāt glo̅ſā ꝟginē eē mr̄eꝫ dei
3ª ꝟitas ē. Qñ ꝟgo glo̅ſa facta ē mater
dei. Quātuꝫ ad primā ꝟitatē dico q̄ de
hac mā pulchra dicemus ſabbato dñice ſe
quētꝭ. Tñ q̄tū ad pn̄s ſpectat: dico q̄ ꝑdcā
ꝟitas põt ꝓbari auctibꝰ ⁊ rõne. Auctibuſ
arguitur ſic. Audi primo Augꝭ. in vigilia
ephie. Qui natꝰ inq̄t ē ſine mr̄e in celis: ho
die natꝰ ē ſine pr̄e in terrꝭ. O ꝓdigia. o mi
racula: pr̄es cariſſimi: nāe iura mutanť. In
hoīe deus naſciť: ꝟgo mr̄ facta: ſed incorru
pta. Uirgo hñs filiū: neſciēs viꝝ. ſemp clau
ſa: ſed nõ ſemp infecunda. 2° audi Orige
neꝫ in omelꝭ. natiuitatꝭ dñi. Mater inq̄t in
tacta: mater immaculata: mater eius. Cuiꝰ
eius. mater dei unigeniti dñi ⁊ regni omīū
plaſmatorꝭ: ⁊ creatorꝭ cūctoꝝ. Illiꝰ q in ce
lis eſt ſine mr̄e: ⁊ in terris ē ſine pr̄e. Ipſius
q in celis ſm diuinitatē: in ſinu ē pr̄is: ⁊ in
terris ſm corpis ſuſceptõeꝫ: in ſinu ē mr̄is.
O magne admiratõis gr̄a. O inenarrabilꝭ
ſuauitas. O ineffabile magnūq̄ ſacr̄m. Ipſa
eadēq̄ virgo. ipa eadēq̄ mater. ipa ⁊ geni
trix. ipſa eius ancilla: plaſmatio eius. i. cre
atura eius. ipſaq̄ genuit. qs inq̄ iſta audi
uit. qs uidit talia. quis hoc excogitaꝛ potu
it: vt mater ꝟgo eēt: ⁊ intacta generaret: q̄
⁊ ꝟgo ꝑmanſit ⁊ genuit. hec ille. 3° audi
Damaſ. li. 3°. c. xii. Theototon iq̄t. i. dei ge
nitricē ꝑncipalꝭ ⁊ uere ſcāꝫ Mariā ꝑdica
mus ꝟginē. Sicē eñ verꝰ deus eſt q ex ipſa
natꝰ ē: ita vere Theototos. i. dei genitrix ē
q̄ veꝝ deum ex ipſa incarnatuꝫ genuit. hec
ille. Hanc ſniam poptime dilucidāt dñs
Bona. ſup 3° ſententiaꝝ. diſ. 4ª. Et Cirillꝰ
doctor ille grecꝰ maximꝰ: vt videbiť infra.
2° hec ꝟitas ꝓbať rõe. Arguo enim ſic.
Actiones ſūt ſuppoſitoruꝫ ex 2° de aīa. ſed
hoīs xp̄i: ⁊ xp̄i dei ē unicū ſuppoſitum: ſiue
unica ꝑſona. ſ. diuina. g° opatio iſta ⁊ actꝰ
generatõis erit ꝑſone diuīe. ⁊ p ꝯñs virgo
genuit ꝑſonā ꝟbi: ⁊ ꝑſona ꝟbi ē deus. ergo
genuit deū. genuit deū. g° ē mater dei. ꝯña
nota cū maiori. q̄a ē ꝓpõ Ariſto. 2° de aīa.

M inor pꝫ ex cōi sñia theologoꝝ dicentiū
in xp̄o vnā psonā eē duas naturas supposi
tās.s. naturā diuinā: ⁊ humanam. vt pꝫ 3°
sñiaꝝ. dis. 5. q̄re etc̄. Quantū ad 2ᵃᵐ ve
ritatē dico ꝙ impiissimus hereticus veraꝫ
dei mr̄nitatē in v̓gine negās est Eluidi⁹ he
reticus: q suis qbusdā rōnib⁹ sophisticis: ⁊
erroneis nitit̄ ꝓbare pfidū mētis sue vene
num: ⁊ iniquū ꝓpositū. Arguit eniꝫ sic. Pa
ter ē q de sba sua genuit sibi similē in specie
Similr̄ dicat̄ de mr̄e. sed fili⁹ dei nunq̄ ac
cepit nām diuinā a v̓gine: sꝫ ab eterno pa
tre. g° v̓go non pōt dici mr̄ dei: sed solūmō
hoīs. qa hoīem a v̓gine accepit. ꝯña nota. ⁊
maior est de cōi sñia phoꝝ: ⁊ colligitur ab
Aristo. 2° de aīa. Nālissimū enī opuꝫ viuen
tium: quecūq; nō sunt orbata: neq; generati
onē spōtaneā habētia: ē generare sibi alteꝝ
q̄le ipsū est. vt hō hoīeꝫ: ⁊ plāta plātā. Mi
nor etiā ē clara. g° ⁊c̄. Itē arguo sic. Ma
ter est ṗncipiū filii. mr̄ nō est prinᵐ dei. g° n̄
est mr̄ dei. ꝯña nō cū maiori. ⁊ minor patꝫ
Jo. p̄°. In prin° erat v̓bū. i. ab eterno. quar̄
⁊c̄. Itē mater ē ṗor filio. v̓go nō est ṗor
deo. g° v̓go nō ē mr̄ dei. Alias rōnes relin
quam⁹. O dulcissima mr̄ dei adiuua credu
litatē nr̄aꝫ: porrige lumē: vt te verā dei ma
trē ostēdaꝫ. Ne timeas inquit fili mi: ego te
cum sum: ⁊ tecū laboro. lege Cirillū docto
rem meū quē supius noīasti: hic tibi omnia
me iuuamine pandet. Inquit eniꝫ sic. mr̄es
terrenoꝝ filioꝝ ministrāt paulatim carnē
pficiēda spē humana: īmittit autem aīalem
spm̄ deus. Sed licꝫ iste sint terrenoꝝ corpo
rum mr̄es: attamē pientes: totuꝫ aīal: ⁊ nō
ptē pepisse dicunt̄: Tale aūt aliquid gestuꝫ
pcipim⁹ in generatōe Emanuel. Natū eniꝫ
est ex dei sba: dei v̓bum. qa vero carnē assū
sit ꝓpriā eā faciēs: necciuꝫ ē ꝯfiteri. qa natus
est ſm carnē p mulierē. qa igit̄ ⁊ deus ver̄
est: quomō dubitabit qspiam v̓gineꝫ dei di
cere genitricē. hec ille. Ex qbus sane verbis
appet quō dei eterni pr̄is filius sit: hn̄s ma
trē in terris sine pr̄e: sic̄ in celis habꝫ pr̄em
sine mr̄e. quo eodē mō: ⁊ catholice credim⁹
v̓bū assūpsisse eē: q̄uis eēt eternuꝫ. Similr̄

ſm hūc ipsū sēsū ꝙ posterior fuit ⁊c̄. vt pꝫ
intuenti. Et sic pꝫ 2ᵃ v̓itas. Quātum ad
3ᵃᵐ v̓itatē dico ꝙ nō sufficit aliqd fieri: nisi
fiat tpe cōpetenti. vt pꝫ de electōe. in. c. cuꝫ
in veteri. ideo fuit necc̄e: vt v̓go glosa tpe cō
petēti fieret mr̄ dei. Temp⁹ aūt ꝯpetēs fuit
qn̄ tpis plenitudo fcā est. de qua Paul⁹ ad
gal. 4° ait. Cū vēit plēitudo tpis: misit de⁹
⁊c̄. Dicit̄ aūt temp⁹ incarnatiōis plenitudo
tpis ꝓpter. 6. rōnes ſm dn̄m Bona. in 3°
di. i. Prīo rōne et̄ne p̄uisiōis. 2° rōne
implete ꝓmissiōis. 3° rōne finite figura
tiōis. 4° rōne plene pfectionis. 5° rō
ne pfcē genēatōis. Et 6° rōne oīm etatū
pfecte t̄minatiōis. Primo dr̄ plenitudo
tpis rōne eterne p̄uisiōis. Nā de⁹ ipse cuius
oculi oīa cernūt anteq̄ fiant: debito ordine
tpe: ⁊ mēsura pficit quecunq; fienda p̄uidit
Cū g° hoc magnuꝫ op⁹: ⁊ nouū inter oīa fi
eri decreuisset. s. carnē humanaꝫ assumere.
Hiere. xxxi. Nouū faciet dn̄s sup terrā: mu
lier circūdabit viꝝ. Necc̄e fuit vt pfectuꝫ tē
pus: ordinē ⁊ mēsurā ꝯsideraret. que oīa
qn̄ in pūcto fuerūt: ipsi soli nota erāt. Que
ris g° quare tpūs incarnatiōis: tpūs pleni
tudīs dicat̄. Rn̄deo. qa tps aduenerat qđ
p̄finierat deus. Et hec rō colligit̄ ex glo. su
per p̄dcā Apl̄i v̓ba. Cū vēit plenitudo ⁊c̄.
vbi sic ait. Cōpletū ē tpūs qđ p̄finierat pr̄
qn̄ mitteret filiū suū. 2° rōne implete ꝓ
missiōis. qa. s. nobis ille datus ē: qui fuerat
repromissus. Hec rō colligit̄ ex glo. sup il
lud. Jo. p̄°. Plenū grē ⁊ v̓itatis. glo. q° ad
plenitudinem ꝓmissoꝝ. 3° rōne finite fi
guratōis. qa. s. in xp̄i aduētu figure ille ve
teris testamēti implete sunt v̓itate. Et hec
rō colligit̄ ex dicto xp̄i. Mat. 5°. Non veni
soluere legeꝫ: sed adimplere. Qđ exponens
btūs Tho. in 4° di. i. ait in rn̄sione cuiusdā
argumēti. In hoc xp̄us legē impleuit: quia
moralib⁹ p̄cepti ꝯsilia apposuit: ⁊ precepta
magis elucidauit. Sed figuris ceremonialiū
v̓itatē apposuit: ⁊ ea in seipso suscepit. hec
ille. 4ᵃ rō ē plene pfectōis. qa. s. in aduē
tu xp̄i fuit tpūs grē: q̄ fuit oīm plenitudinū
p̄ncipiū. Et hec rō colligit̄ ex sñia Apl̄i ad

col. 2. c. vbi sic ait. videte ne qs vos seducat
ꝑ phiam: ⁊ inanē fallaciā: ſm traditionez
hoīuz: ſm elemēta mūdi: ⁊ nō ſm xp̄m. qa
in ipso inhabitat oīs plenitudo diuinitatis
corpalit. ⁊ estis in illo repleti: qui est apud
oēs pncipatus ⁊ potestates: in quo circūci
si estis: circūcisiōe nō manufacta: in expolia
tiōe corpis carnis: sed in circūcisiōe xp̄i ⁊c̄.

5ª rō dicit pfecte generatōis. qa. s. in ta
li generatōe vbi datꝰ est vltimꝰ modꝰ gene
randi. s. de muliere sine viro. Primꝰ enī
modꝰ hoīem deducēdi in esse: fuit sine viro
⁊ muliere. vt Adam. qa formatꝰ ē de limo
terre. Secūdus de viro sine muliere. vt
Eua. qa de costa viri formata ē. Tercīꝰ
de muliere ⁊ viro: vt generamur nos oēs.

4ꝰ de muliere sine viro: vt generatꝰ est
xp̄us. pꝫ ꝙ nō pōt recte aliꝰ modꝰ assigna
ri. gº bene dr̄ plenitudo ⁊ finis oīm modo
rū generandi. 6ª ⁊ vltima rō dr̄ pfecte
t̄minatiōis. Nā sic mūdꝰ in sexto die extitit
ꝯsūmatꝰ: ita ꝯgruū fuit: vt in 6ª etate esset
repatꝰ. Pria enī etas fuit ab Adaz vsqꝫ
ad Noe. 2ª a Noe vsqꝫ ad Abrahā. Tercia
ab Abraham vsqꝫ ad Moisen. Quarta a
Moise vsqꝫ ad Dauid. 5ª a Dauid vsqꝫ ad
xp̄m. 6ª a xp̄o vsqꝫ ad finē mundi. Et istas
sex mūdi etates: ⁊ simil̄r hoīs vide in ꝓhe
mio sexti. c. sacrosancte. in glo. Et Archid.
de rescptis. in c. si eo. liº 6º. in glo. Etates
hoīs sūt. vt infātia: pueritia: adolescentia: iu
uentꝰ: virilis etas: ⁊ senectus: siue seenectus
ꝓ qnta etate: ⁊ decrepita etas ꝓ 6ª. Sed
de his sat̄ dcā sufficiāt. quare ⁊c̄.

De singulari fecūditate: ⁊ incōtaminati
one v̄ginis cōclusio 2ª.

Ccipe 2ªᵐ cōcl̄onē. vꝫ. Quāuis ve
re ⁊ real̄r dei filiꝰ hō natꝰ de v̄gi
ne fuerit: tn̄ illa scā v̄ginitas ex tā
ta ⁊ tali fecūditate: nō fuit aliqº mō ꝯtami
nata. Ubi tres ingramꝰ v̄itates. Prima
quō sit possibile ꝙ v̄go pariat: ⁊ corruptio
nis sit ignara. 2ª an v̄ginitas sit opposi
ta mr̄imonio. 3ª est an v̄ginis ⁊ Joseph
fuerit verū mr̄imoniū. Quātū ad pmuz
dico ꝙ talis interrogatio nō ē pue ē difficul
tatis. Ad cuiꝰ declaratōez pmo nōndū
ē ꝙ puatio multis mōis capit. vt patꝫ per
phm 5º metha. Primo mō puatō dr̄ carē
tia alicuiꝰ forme i aliqº sbo: in quo nec ſm
spēm: nec ſm genꝰ ꝓpinquū nata est eē illa
foīa. Et sic planta dr̄ puari visu. qa nec ſm
spēm plāte: nec ſm genꝰ ꝓpīquū eiꝰ nata ē
illi plāte forma visibilitat̄ inesse. 2º mō
dr̄ carētia forme in sbo: in qº nō ē nata in
esse ſm spēm: sꝫ bn̄ ſm genꝰ ꝓpinquū. ⁊ sic
talpa dr̄ puari visu. 3º mō dr̄ puatio ca
rētia foīe i sbo: i qº nō ē nata iesse ſm indi
uiduū. ⁊ sic hō cecus dr̄ puari visu. Et hoc
ſm nām intellige ꝙ nō pōt tali sbo indiui
duali forma visibilitat̄ inesse. Nā licet h̄ ce
cus ſm ꝙ hō: aut ſm ꝙ aīal possit foīa visi
bilitat̄ informari: nō tn̄ ſm ꝙ tale īdiuidu
um cecū. ⁊ hec ſm nām: vt dcm̄ ē. qa a pua
tiōe ad habituz īpossibil̄ ē regressio. 4º
mō dr̄ puatio carētia alicꝰ foīe in sbo: i qº
n̄ ē apta nata iesse actu: sꝫ i poteª tm̄. q̄ po
tētia aliqn̄ reducet̄ ad actū. et sic catulꝰ an̄
nonū die dr̄ puari visu. Ista omnia patēt i
phia doctis ⁊c̄. 2º nōndū ē ꝙ difficiliꝰ ē
alicui sbo puato aliq̄ forma actu ⁊ habitu
introducē talē formā q̄ puatū ē: q̄ꝫ introdu
cere illā formā: vt sibi similē in sbo puato
actu ⁊ hitu. i. potētia ad illā. Declaro hoc
tibi ꝑ exēplū. Sit hic sor. cecꝰ: ⁊ ex alia pte
catulꝰ an̄ nonū diē: ambo hec subiecta visu
seu foīa visibilitat̄ puari dicunt̄: sꝫ differē
ter. qm̄ sor. puatꝰ ē actu ⁊ hitu ſm nām: et
catulus actu tm̄. dic q̄so qd difficiliꝰ eēt: an
introducere formā visibilitat̄ in sorte: an in
catulo. Nimiꝝ ꝙ in sorte. Sic ad ꝓpositū
in sac̄ scptura legimus aliq̄ subiecta forma
gnātōis: ⁊ potētia gnāndi puata: qbꝰ tn̄ de
potētia sua absoluta magnꝰ deꝰ vim ⁊ po
tētiā dedit generādi: sicut Sare: Elisabeth
⁊ mult̄ aliis: q̄ iā nāl̄r generar̄ nō poterāt
qm̄ ꝓcesserāt in diebꝰ antiqs. gº a fortiori
poterit deꝰ vim ⁊ potētiā gnāndi: siue for
mā de sua potētia absoluta dare alicui sbo
illa foīa puato ſm actū tm̄: ⁊ nō ſm poten
tiaz. Sed hº gl̄osus deꝰ fecit in v̄gie bn̄dcā
quā potētiā voluit reducē ad actū sn̄ viro

ꝑpter dignitatē cōcipiēdi etni vbi.Ezech.
xliiii.c.Poꝛta hec clauſa erit i eternū:⁊ vir
nō ingredietͬ p eā:qa dn̄s de⁹ ingreſſus ē p
eā. Et accipit p̄teritu3 p futuro ꝓphetico
moꝛe.Ex qbus ſatꝭ intelligere potes p̄ma3
vitatē. Perpulchꝛe de hoc tractat eximiuſ
doctoꝛ ſacre theologie mgr̄ Franciſcus de
marchia oꝛdinis minoꝝ in.q. ſup Math.
q̄re ⁊c̄. Quātum ad 2^am vitatē dico ꝙ
vgitas nō ē oppoſita mr̄imonio.qm̄ carna
lis copula nō ē de eētia mr̄imonii:ſed ſolū
mutu⁹ ꝯſēſus p vba de pn̄ti: vl' p aliqd eq
ualēs vbis.vt p3 i 4° ſniaꝝ. di.xxviii. Un
de btūs Tho.in 4° eadē di.ponit iſtud ver
bū dicēs. Mr̄imoniū nō ē eētialr ipſa co
pula carnal':ſed q̄dā aſſociatio viri ⁊ vxoꝛꝭ
in oꝛdīe ad carnalē copulā.⁊ alia q̄ ex ꝯn̄ti
ad virū ⁊ vxoꝛē ptinēt:ſm qd dat eis pote
ſtas in inuicē reſpcū carnal' copule.⁊ hec aſ
ſociatio ꝯiugalis copula dr̄. vnde p3 ꝙ bn̄
dixerūt illi:q dixerūt ꝙ ꝯſentire in mr̄imo
niū:ē ꝯſentire in carnalē copulā implicite:n̄
explicite.Nec deb3 intelligi ſic̄ implicite ꝯti
net effcūs in ſua cā. qa ptās carnalis copu
le in quā ꝯſentit ē cā carnalis copule:ſic̄ po
teſtas vtēdi re ſua ē cā vſ⁹.Sed de hac mā
ſatis dicemuſ in feria 6^a dn̄ice.iiii.⁊ ſabba
to eiuſdē dn̄ice in 2^a ꝯſideratione. Quare
cōcludit ꝙ ſolū ꝯſenſuſ p vba de pn̄ti vl' eq
ualēti ē de eētia mr̄imonii.Sed p talē cō
ſenſū dat ptās legittima carnalr ꝯmiſceri.
ita ꝙ carnal' copula actual' eſt ꝯn̄s ad ꝯſen
ſū:q mr̄imoniū facit. Pōt q° vir carnalit
ꝯmiſceri ſi vult.⁊ ſi nō vult:nō ꝓpt hoc di
ſſoluit mr̄imoniū.   Ex qbus ſeqt ꝙ lic3
carnal' copula int vginē ⁊ Joſeph nō inter
uenerit.tn̄ qa vterq3 p vba de pn̄ti cōſenſit
veꝝ int eos fuit mr̄imoniū. Uide plene in
ſabbato.iiii.dn̄ice.q̄re ⁊c̄.Audi Ambꝛo.li.
de Marie ꝑpetua vginitate fuāda. Nō te
inqt moueat ꝙ Joſeph accepit Mariā ꝯiu
gē ſuā:⁊ pfect⁹ ē in Egiptū.Deſpōſata enī
viro ꝯiugis nomē accepit. nō eni3 deflora
tio vginitatꝭ ꝯiugiū facit:ſ3 pactū ꝯiugale.
hec ille.q̄re ⁊c̄. Quātū ad 3^am vitatē di
co ꝙ p3 ſatꝭ rn̄ſio p p̄cedētē vitatē. S3 vt

iſta clari⁹ itelligāt: volo ꝓbar ꝙ int vginē
⁊ Joſeph nō fuit veꝝ mr̄imoniu3. Arguo
enī ſic.Uotū ꝯtinētie ipedit mr̄imoniu3.vt
p3 xxvii.q.i.p totū.Jnde Hiero.Uouētib⁹
inqt vginitatē:nō ſolū nubere: ſed velle nu
bē dānabile ē. Sed vgo glo'ſa vouerat ca
ſtitatē.Luc̄.i.Uiꝝ nō ꝯgnoſco.i.nō ꝯgnitu
rā ꝓpono.votū enī nihil aliud ē:niſi alicui⁹
boni:cū deliberatiōe facta ꝓmiſſio. xxviii.
q.i.de viduis.c.l 2°.q° vgīs ⁊ Joſeph nō fu
it veꝝ mr̄imoniū.Hic qdā rn̄dent ꝙ votū
ſolēne ipedit mr̄imoniū:⁊ dirimit iā ꝯ̄ctu3
vt p3 xxvii.q.i.⁊ di.xxvii.c.vouentib⁹.Uo
uētib⁹ inqt p vba de pn̄ti.ſ.ſolēnit: nō ſolū
nubere.ſ.de fcō: ſed etꝭ velle dānabile ē etc̄.
Et dicūt ꝙ vginis votū nō fuit ſolēne:ſ3 p
uatū.Et lic3 votū puatū impediat mr̄imo
niū:nō tn̄ dirimit iā ꝯ̄ctu3.Nō peccauit au
tē vgo ꝯ̄hēdo ꝓpt diſpēſationē dinā. Luc̄.
2°.Noli timē:accipe Mariā ꝯiugē tuā.Et
ſic hec expoſitio qbuſdā ſatiſfaciat: iudicio
ſaluo ſēp melioꝛi.Ego tn̄ dicerē ſic.Q2 vgi
nis votū nō tm̄ fuit puatū:ſ3 etꝭ ſolēne.non
ꝙ in cōſpcū ſinagoge caſtitatē vouerit. ſic
nūc ſolēnit vouem⁹ qn̄ in cōſpcū eccleſie cō
tinētiam ꝓfitemur:ſed qa ſic firmit ſuare
caſtitatē vouit: acſi i ꝯſpcū ſinagoge vouiſ
ſet. Uel foꝛte ⁊ meli⁹ dicas ꝙ ideo ſolenne
eius dr̄ votū.qa i ꝯſpcū ſciſſime pſone Ga
brielis votū ſuū ſic firmit ꝯfirmauit:acſi i
pn̄tia oiu3 ſacerdotū:⁊ religionū vouiſſet.
Nā ſm doctores ē etꝭ ſolēne votū:qn̄ in cō
ſpcū alic⁹ pſone religiōis appꝛobate aliqd
vouem⁹.Religioſiſſima aūt pſona fuit Ga
briel.q° ⁊c̄.Jnde Bernar.Mittitur inquit
āgel⁹ ad Mariā vginē: vginē coꝛpe:vginē
mēte:⁊ vginē ꝓfeſſiōe.hec ille. Et ſi dicas
ſi fuit ſolenne.q° nō fuit veꝝ mr̄imoniū ei⁹
Dico ꝙ niſi diſpēſatio dina interueniſſ3 de
fcō:dubiū eēt:ſed de⁹ hoc diſpēſauit. Et h°
triplici rōne.v3.Rōne maioꝛis dignitatis:
maioꝛꝭ ſingularitatꝭ:⁊ maioꝛis cōgruitatiſ
  Pꝛio rōne maioꝛis dignitatꝭ.Nulli eni3
dubiū ē ꝙ vgitas viduitate:⁊ quolib3 alio
ſtatu p̄ſtātioꝛ ē.ſic p̄ſtāti⁹ ē puꝝ ꝙ̄ impuꝝ
incoꝛꝛuptū ꝙ̄ coꝛꝛuptū: ſimplex ꝙ̄ mixtū.

⁊ ꝑ ꝯñs statꝰ virginitatis cõceptioni filii
dei cõgruẽtissim⁹. Jsa. 7. Ecce v̓go cõcipiet
⁊ pariet filiũ ⁊c̈. 2° rõne maiorꝭ singula
ritatꝭ. Ecce p̄cipua singularitas. Nam sicut
v̄bũ i gnãtõe et̃na est filius sine matre: ita
debuit i gnãtõne tp̄ali esse filius sine patre
Et sicut i gnãtõe et̃na nullus filius p̄stãtioꝛ
repiri põt. nec p̄stãtioꝛ pater: ita i gnãtiõe
tp̄ali decuit: vt nullus eẽt p̄stãtioꝛ fili⁹: nec
vlla eẽt p̄stãtioꝛ mater. p̄stãtioꝛ aũt mater
est: vt v̓go ⁊ mater dicat̃: ꝙ mater solũ: cũ
plures ꝯueniãt i hoc nõie mater: ⁊ nõ i h°
v̓go mater. q̄re ⁊c̈. 3° rõne maioꝛis con
gruitatꝭ. Nõ eni fas ẽ: vt ꝑ ei⁹ aduentũ vio
laret̃ itegritas q venerat sanare coꝛrupta.
vt ait aureli⁹ Aug⁹ in s̄mone. Et hec suffi
ciant ꝓ p̄nti conclusione.

De puritate virginis cõclusio tercia

Ccipe terciã cõclusionẽ. vz. Nõ so
lũ v̓go glorioſa nõ fuit ex sua scã
fecũditate in sua puritate carnis
cõtaminata. sed nec ante: nec post fuit aliq°
modo ꝙtula macula polluta. Ubi tres in
gram⁹ v̓itates: Prima est ista. quot mo
dis aĩa rõnalis in hac vita ꝯtaminari põt.
2ª v̓itas est. si ꝓbari põt v̓ginẽ nũꝙ̄ fuis
se ꝯtaminatã. 3ª v̓itas qð priuilegiũ ha
buit v̓go glorioſa: quia sic fuit preseruata.
Quãtũ ad p̄mã v̓itatẽ dico ꝙ tripliciť aĩa
ꝯtaminari põt. vz. culpa originali: culpa ve
niali: culpa moꝛtali: ⁊ malo penali. Prio
irꝙ̄ ꝯtaminat̃ culpa origiãli. Solus enim
homo nascit̃ i pctis. Nõ bos: nõ lupus: nõ
asinus. ⁊ sic de aliis. Organisato eni hũano
coꝛpe: ⁊ aĩa rõnali introducta: mox i penã
pcti p̄moꝝ parẽtũ: culpã ꝯtrahit oꝛignialẽ
vt oñdit btũs Aug⁹ libꝛo de fide ad petrũ
pte 2ª. q 24. ⁊ canonisat̃ i decretis. de ꝯse.
di. 4. ca° firmissime. Ubi dicit textus. Fir
missime tene ⁊ nullatenus dubites omnem
hoĩem q ꝑ cõcubitũ viri ⁊ mulieris ꝯcipit̃
cũ pctõ originali nasci: impietati subditũ
moꝛtiqꝫ subiectum. Et ob hoc ire nasci filii
um. de qua dicit Aplꝰs. Eram⁹ eni nã filii
ire: sicut ⁊ ceteri. A qua ira nullus liberat̃
nisi ꝑ fidẽ mediatoꝛis hoĩs Jesu christi. Fir
missime tene nõ solũ hoĩes rõne vtentes: ve
rũ etiã ꝑuulos: q siue in vteris matꝝ viuẽ
incipiũt: ⁊ ibi moꝛiunt̃: siue iã de mr̃ib⁹ na
ti sine baptismi sacramẽto: qð datur: i no
mine pr̃is ⁊ filii: de h° seculo trãseũt: sempi
t̃no igne puniẽdos. qa etsi pctm̃ ꝓpꝛie acti
onis nullũ hñt: originał tñ pcti dãnationẽ
carnali ꝯceptõe ex natiuitate traxerũt. hec
ibi. Quẽ certe lacrimabilẽ statũ deploꝛans
qlibꝫ hõ nascẽs ait. ha. ha. he. q̄si dicẽ velit
O ꝙ̄ti qui: quotquot nascuntur ab Eua.
2° ꝯtaminari põt aĩa culpa v̓eiali: ⁊ ite
rũ in penã nobis datũ ẽ: vt sine veniale cul
pa viuẽ nõ possimus. i. Jo. 1°. Si dixerim⁹
qm̃ pctm̃ nõ hẽmus: nosipsos seducimus: ⁊
v̓itas i nobis nõ est. 3° ꝯtaminat̃ culpa
moꝛtali. ⁊ hãc fugere possum⁹ si volumus:
cũ in nr̃a reliq̄rit ptãte nos de⁹ ipse. 4°
ꝯtaminat̃ malo penali. s. in inferno. qa post
culpã remanet reat⁹ ad penã. De oĩb⁹ istis
plene dicem⁹ feria 6ª iiii. dñice. ꝯsideratiõe
pª. Breuiť hic dixim⁹ ꝙ̄tũ tñ sufficit ad ꝓ
positũ. Quãtũ ad 2am v̓itatẽ dico ꝙ sic
sed ad p̄ns breuiť trãseam⁹. Sabbato eni
q̄rte dñice ad plenũ ista mã ventilabit̃. Di
co g° ꝙ v̓go glo̓sa ab oĩbus p̄dictis fuit in
cõtamiata. qð glo̓sus Augꝰ. oñdẽs ait. Cũ
de pctis agit̃: nullã ꝓrsus volo de Maria
facere mẽtionẽ. Et cãticoꝝ iiii. c. Tota pul
chꝛa es amica mea: ⁊ macula nõ ẽ in te. Et
sapi. 7°. c. Cãdoꝛ lucis et̃ne: ⁊ speculum sine
macula: q̄ oĩa vt intuẽti pꝫ: magꝭ de v̓gine
glo̓sa ꝙ aliq° alio scõ v̓itatẽ hñt. Et ea
duab⁹ rõnib⁹ ꝯfirmo. Pria rõ ẽ ista. si
eni v̓ginẽ glo̓sã talib⁹ macul̓ ꝯtamiatã ali
quo mõ dicerem⁹: sequit̃ ꝙ iniuriã facim⁹
filio dei. sed h° ẽ incõgruũ. g° ⁊c̈. Seq̄la ꝓ
bat̃. qm̃ dei fili⁹ sibi mr̃ẽ incõtamiatã ele
git. ⁊ tu ponis eã cõtaminatã. g° male. pª
ps añcedẽtis pꝫ canti. 2°. c. Sic̃ iňgt liliũ
inter spinas: sic amica mea int̃ filias. Spi
ne aũt sũt oĩa pctõꝝ genẽa q̄ aĩam pũgũt
vt dic̃ btũs Gregꝰ. sup illud Math. Aliud
semẽ cecidit int̃ spinas. q̄re etc̈. Et ꝯfir
mat̃. Maioꝛis. n. ꝯgruitatꝭ ⁊ dignitatꝭ erat
filio dei mr̃em eligẽ semp incõtaminatã: ꝙ̄

cōtaminatā:⁊ postea sctificatā. sed hec non
fuisset si ponimꝰ eā ↄtaminatā.gͦ ⁊c. 2ª
rō ē ista. Ponamꝰ vt qdā aiūt ꝙ v̉go fuerit
in pctō originali ↄcepta:sȝ sctificata.dic q̄lo
quā ꝓrogatiuā mr̄i ↄtulissȝ: quā etiā ñ ↄtulis
set aliis sanctis.Nā sic in t̄ris nulla nobilior
ē v̉gīs mr̄nitate:ita decuit nobilē ↄcedere
mr̄i ꝓrogatiuā anteq̄ i illa qesceret.nō pōt
aūt dici ꝙ fuerit sctificatio a pctō originali
qa etiā Salon:Hieremias:Jo.baptista hͦ
a deo in munē accepūt.gͦ debuit ꝑseruari
ex ꝑuilegio spcāli ne cōtaminata fuisset. ec
clesi.xxiiii.q creauit me.s.talē requeuit in ta
bernaculo meo. Nec etiā hoc sufficiebat ad
dignitatē mr̄nā dei: sed opportuit vt illesā
a pctō veniali:⁊ mortali etiā ꝑseruaret.nā
si scōs suos a mortali ꝑseruauit:q̄to magis
decuit mr̄em.Etsi a mortali ⁊ nō vēiali:qd
magis mr̄i ↄtulisset q̄ militibꝰ suis.q̄re ↄclu
damꝰ fuisse necēiȝ mr̄em dei oīno ab oī cul
pa eē incōtaminatā.⁊ p ↄn̄s ab oī reatu.⁊
sic ab oī pena infernali.q̄re ⁊c. Quātuȝ
ad 3ᵃᵐ v̉itatē dico ꝙ tria marie ꝑuilegia
ex ꝑdcā ꝑseruatiōe v̉gini ↄcessa sūt.vȝ.Au
dacia int̄pellādi:gr̄a ip̄etrādi:⁊ gr̄a dispen
sādi. Pmͦ ei ↄcessa ē audacia int̄pellādi
Audaciꝰ eni corā iudice loq̄t:q nūq̄ in c̄mi
ne deꝑhēsus ē:q̄ q aliqñ cōmisit.ista satis no
ta ē. Sed v̉go nunq̄ fuit in aliqͦ c̄mine de
ꝑhēsa:vt pȝ ex ꝑcedēti v̉itate.gͦ etc̄. Jnde
glosus Bernardꝰ ait.Jn celis securos nos
aduocatos hēre dicēs.Securꝝ aduocatū o
hō habes apud p̄rēȝ:vbi filiꝰ stat añ p̄rem
mr̄ añ filiū etc̄. 2ͦ ei ↄcessa ē gr̄a ip̄etrā
di. qm̄ nullꝰ citius ꝓ pctōribꝰ apud deum
gr̄am impetrat q̄ glosa v̉go.ideo magis p
orbē eiꝰ miracula clarescūt q̄ aliiꝰ sci.vt pȝ
exptis. 3ͦ ei cōcessa ē gr̄a dispēsādi. Fcā
ē enī gr̄aꝝ dispēsatrix. vt barbatꝰ Hiero.
oñdit.Nulla inq̄t gr̄a descēdit de celͦ ad ter
ras:nisi trāseat p manꝰ Marie.quare ⁊c̄.
Et ista sufficiāt ꝓ p̄ma cōsideratōe.

De dulcissimo amor̄ v̉gīs [con]sideratio 2ª

Ecūdo loco

de ardēti v̉gīs amore vide
amus.Ubi tres cōclōnes subiūgamus. vȝ
Pma ↄclō ē ista.nūq̄ fuit: aut nūq̄ erit
aliqd indiuiduum mr̄num: qd adeo intēse
amaret filiū:vl̄ filiā:sic glosa v̉go toto cor
de dilexit suū dilectissimū filiū. 2ª ↄclō ē
ista. Nunq̄ fuit:aut nunq̄ erit aliqd indiui
duū: qd sic generis hūani redēptionē ama
ret:sic totis v̉ibus amauit glosa v̉go ⁊ sin
gularit̄ expectauit. 3ª ↄͦ ē ista.Nunq̄ fu
it:aut nūq̄ erit mr̄:q̄ tātā ↄsolationē ⁊ leti
ciaȝ habuerit de filio:sic glosa v̉go habuit
de dulcissimo Jesu xp̄o.

De dulcissimo amore virginis ad xp̄m
cōclusio p̄ma.

Ccipe p̄mā cōclōnē.vȝ.Nunq̄ fu
it:aut nūq̄ erit aliqd indiuiduȝ
mr̄nū:qd adeo intēse amarȝ filiū
vl̄ filiā:sic v̉go glosa toto corde dilexit suū
dulcissimū filiū. Ubi tres ingramꝰ v̉itates
vȝ. Pma v̉itas ē.quō v̉go se habuit i cō
cipiēdo filiuȝ dei. 2ª an successiue vl̄ subi
to ↄceptus fuerit filius dei. 3ª q̄tus fuit
amor v̉gīs ⁊ xp̄i filii eius. Quātū ad p̄
mā dico breuit̄ ꝙ de hoc ē apud doctores
nr̄os nō modica diuersitas.vt declarat do
minꝰ Bona.in iii.di.iiii. Pmͦ eni btūs
Tho.pte iii.q.iii.articulo iiii.dic̄ ꝙ v̉go in
dei filiū ↄcipiēdo passiue tm̄ se habuit i ma
teriā ministrādo:⁊ nō actiue.qm̄ mr̄ in ge
nēatiōe ꝓlis se hȝ sic ꝑncipiuȝ mal̄e ⁊ semē
viri sic actiuū:⁊ cooꝑatiuuȝ. vnde cooꝑat
tale viri semē ad semen mulieris: sic artifex
ad suā mām. Mulier v̉o nō facit aliud q̄
mām ministrar̄:⁊ exteriꝰ fouē. Et hoc fuit
in v̉gīe.ꝓpterea v̉a dr̄ mr̄.qm̄ p rōnē illaȝ
mulier dr̄ mr̄:sic pp effectiuū ꝑncipiū semis
viri:ipse vir dr̄ p̄r.Dn̄s aūt Bona.Scotꝰ
⁊ oēs illū seq̄ntes dicūt ꝙ ñ solū mām mi
nistrauit:sȝ v̉tutē qndā etiā actiuā a sp̄ū sā
cto suscepit:vt etiā actīe ↄcurrerȝ. vnde dic̄
ipse potētia gnātia i v̉gine a sp̄ū scō excita
ta fuit ⁊ eleuata sup̄ posse suū. Excitata q
dē:vt posset ↄceptui māȝ ꝑparar̄:fm ꝙ cō
petit sexui muliebri. sed sup̄ nām fuit eleua
ta:dū ei ptās data ē sine potētia:vt māȝ ꝑ
paret fm ꝙ ↄpetebat: tā nobili ⁊ ꝑfectissime

cōceptioni. ⁊ ideo habuit potētiā sup̄ nām ⁊ ſm nām. Erat enī ſup̄ nām q̄ virgo p ſe ſolā nām miniſtraret: q̄tā miniſtrat muli er coniuncta viro. ſm nām vero potētiā ha bebat. q̄a ɔſonū erat: vt humorē ſufficiētē ad ɔceptū: q̄tū. ſ. miniſtrat ſemus mulieris v̄go ipſa miniſtraret. Et meo iudicio iſta ē vior opi. Ipſa tñ clare oia nouit: ipſa nob ſenſū aperiat. q̄re ⁊c. Quātū ad 2ᵐ dico ſm Aug. magr̄m ſen. in iii. di. iii. ⁊ Bona. ibidē. ⁊ cōiter doctores oēs q̄ cōceptio xp̄i fuit fcā in inſtāti: ita q̄ ſubito cōceptuſ ē: ⁊ pfcā diſtinctō mēbroꝝ fcā. Et aſſignat dn̄s Bona. tres rōnes. Pria ex pte aſſumētis. Nō decebat enī deū pte hūane na tur̄ accipe: vt eēt aliqñ hō ſm q̄d. Tota au tē humana nā in carne ⁊ aia ſimul vnita cō ſiſtit. ⁊ q̄a aia nō vnit̄ corpi: niſi pfcē orga niſato: oportuit vt in ipſa filii dei cōcepti one corp⁹ eēt pfcē organiſatū. 2ª rō eſt ex pte vtutis opantis: q̄ erat v̄tus ſpūs ſci: q̄ tarda molimina neſcit. Inaudita enī res ē vt v̄go ɔcipiat ſine virili ſemine. ⁊ ideo vt mai⁹ appe3 miraculū ſubito ē organiſatū corp⁹. 3ª ē ex pte v̄gis. q̄m mox dū ɔſē ſit v̄go: repleta ē ſpū ſcō: ⁊ mox ɔcepit. deo aūt nō cōgruebat vniri carni: niſi eēt orga nizata. q̄re ⁊c. Nota tñ q̄ nō ſubito innotu it ppt̄ q̄titatē puitatē. ſed poſt q̄draginta dies: ita ad pfcām q̄titatē creuit: vt aſpec tib⁹ hoīu3 patē poſſ3. Sic enī magr̄ in lr̄a exponit auctem Aug. li. iii. de tri. ſup v̄bo illo. ſoluite tēplū hoc. Ex q̄bus p3 q̄ lic3 cō ceptio ⁊ organizatio fcā fuerit in inſtāti. p fectio tñ q̄titatis ſucceſſiua fuit. ⁊ h° vt vi tatē carnis oſtēderet. vt dic̄ dn̄s Bona. vt ſ. q̄re ⁊c. Quātū ad 3ᵐ dico q̄ amor v̄gis fuit inteſior oī amore mūdi. Et hoc p bo triplici rōne. Prīo rōne pfcē ſimilitu dinis. Nā ſic in geneatiōe eterna: nulla pōt repiri pfectior: aut eq̄lis ipſa generatione v̄bi: q̄ idē ē eētialr̄ q̄d ē pr̄: l3 ſit a pa tre pſonalr̄ diſtinct⁹. Iſa. l. gnātionē ei⁹ q̄s enarrabit. ita in gnātione tpali nulla repit̄ potior hac q̄ua v̄bū caro fcm̄ ē. Jo. i. Ex q° ſeq̄t̄ q̄ ſic in gnātiōe eēna null⁹ repit̄ pr̄ fi liū inteſi⁹ diligēs: ſic pr̄ etern⁹ v̄bū. Mat. xvii. Hic ē fili⁹ me⁹ dilcūs: in q° mihi bene ɔplacui. Sic in gnātione tpali: nulla pōt re piri mr̄: que ſic inteſe diligeret filiū: ſic glo ſa v̄go dulciſſimū xp̄m. 2° rōne cōplete gnātiōis. Nā ſic impoſſibile ē pſona3 verbi aut ſpūs ſci gnāre deū. q̄a in eis nō ē nā cū pmitate fecūditatis: ⁊ intellcūs cū actu dicer̄ ſic ē in pr̄e. ⁊ ſic impoſſibile ē pr̄i eterno ali ud pducē v̄bū. q̄a v̄bū dei ē pfectiſſimū: et totā potētiā generādi exhauſit i pr̄e: vt di cit Petr⁹ aureol⁹. vl̄ q̄a in filio ē terminuſ adeq̄tus illi⁹ generatōis: vt dicit Scotus Sic impoſſibile ē aliq̄ mulierē parere deū niſi p nouā potētiā collatā a deo: q̄ certu3 ē deū nunq̄ factuꝝ. q̄a potētia cōcipiēdi ⁊ piēdi deū: q̄ hūane nāe copulata fuit ſm q̄ xp̄m dicim⁹ in lūbis fuiſſe Ade ſm corpulē tā ſbam: ⁊ deſcēdiſſe ab Adā vſq3 ad v̄ginē ⁊ fuit impoſſibile illā potētiā deduci ad ac tū in aliq̄ muliere: niſi in Maria v̄gie: que potētia i natiuitate xp̄i ita exhauſta eſt: q̄ q̄cunq3 dicēt aliq̄ pſonā eē hūanandā i ali quo ſm corpulentā ſbam: eēt impiiſſim⁹ he retic⁹. g° ſic pr̄ etern⁹ ppt̄ dictā potētiam gnāndi in filio: ſic exhauſta3 ſūme diligit fi liū: vt nihil mag. Sic ⁊ glo ſa v̄go: q̄a i ge neātiōe filii ſui exhauſta ē potētia tal. ſ. poſ ſe gnāre talē filiū: ſūme diligit illū: ita vt ni hil mag. 3° rōne pfcē plenitudis. vñ ar guat̄ ſic. Quanto mag voluntas pfectiori mō mouet̄ ab obō ſub rōne boni: tāto ar dētiori mō ſi nō ē impedita figit̄ in illud. ſ3 volūtas v̄gis pfcē mouebat̄ a diuo v̄bo: ⁊ nō erat ipedita. g° pfectiſſimo mō figebat̄ in illud. ɔña nō. ⁊ maiorē declaro p exēplū Si enī ob3 ſub duplici gradu bōitatis ɔgni tū thit volūtatē ad amādū: a fortiori mag trahet ſub triplici: ⁊ ita ſub q̄druplici. Mi nor pbat̄. q̄a volūtas v̄gis ppt̄ graꝝ ſps ſci cariſmatū plenitudinē nō erat impedita ⁊ diuū v̄bū eā pfectiſſime mouere poterat ⁊ de fcō mouebat: q̄a nō videt̄ alia volūtaſ creata quā pfectiori mō mouer̄ deberet q̄ ipſā v̄gis. g° pfectiſſime illā thebat ad eu3 diligedū. Et adeo grādis talis amor erat:

vt nunq̄ potuisset nō amare. Sic̄ etiā beat⁹
Tho. dicit in p° sniaꝝ. de btīs. s. q eoꝝ vo
lūtas adeo ē imersa in cōsideratiōe infiniti
boni: vt etiā stāte libertate volūtatis: ipsa ñ
possit deū nō amare. Sic ad ppositū. Et
nō curem⁹ ad pñs iqrere: vtꝝ volūtas pos
sit suspēdere actū suū: vt minoriste ingrūt
q̄re ⁊c̄. Et ꝯfirmat̄ p̄dcā v̄itas aucte. Au
di Bernar. super cantica. Est ingt sagitta
amor xp̄i: que Marie v̄gis aīaꝫ nō mō cō
fixit: sed etiā ptransiuit: vt nullā in pectore
v̄giali pticulā vacuā amore relinq̄ret. Itē
audi Aug. Tāt⁹ ingt vnusq̄sq; ē q̄tū amat
si paꝝ diligit: pu⁹ ē. si maxie amat: magn⁹
⁊ maxim⁹ ē. ex quo sequit̄ cuꝫ v̄go maria
sit testāte Greg. Quib⁹ te laudib⁹ referā
nescio. q amor ei⁹ etiā maxim⁹ fuit. Itē au
di Greg. xxxi. li. moꝝ. Sine inquit dolore
amittit: qđ sine amore possidet̄. que v̄o ar
dent̄ diligim⁹: grauiter suspiram⁹ ablata.
Sed gl'osa v̄go in amissiōe filii: maxie do
luit. Luc̄. 2°. Ego ⁊ pr̄ tuus dolētes q̄reba
mus te. g° sūme ⁊ maxie dilexit illū. Et con
firmat̄ exēplo. Si enī mr̄es frenoꝝ filioꝝ
q̄ modicā sue carnis pticulā p̄bent: simł cū
viris tā intensissime filios diligūt. qd facer̄
debuit v̄go gl'osa erga xp̄m in quē cōcipiē
do nullus habuit ptē: nisi ipsa sola. Luc̄. p°
Ecce ꝯcipies ⁊ pies filiū. ⁊ tā dulcit̄ de suo
lactauit lacte. Luc̄. xi. Btūs vēter q te por
tabit: ⁊ vbera q̄ suxisti. Certe nulla lingua
exp̄mē sufficit: q̄ tenera dilectiōe v̄go ama
ret dulcissimū xp̄m. quare ⁊c̄.

De desiderio v̄ginis circa xp̄i aduentuꝫ
cōclusio secunda.

Ccipe 2^am cōcl'onē. vz. Nunq̄ fuit
aut nunq̄ erit aliqđ īdiuiduū qđ
sic amaret gener' humani redem
ptionē: sic̄ totis v̄ibus amauit gl'osa v̄go: ⁊
singularit̄ affectauit. Has ꝯcl'ones sequētes
hui⁹ s̄monis tm̄ pbem⁹. Probat̄ g° hec
ꝯ° tripl'r. s. aucte: rōne: ⁊ exēplo. Rōne tri
pl'r. Primo rōne ꝯsecutōis. Nā hec gl'osa
v̄go hūanaꝫ redēptionē tāto āpli⁹: q̄ aliqs
scōꝝ patꝝ affectabat: q̄to qđ illi lōgo tpe
expectauerāt: ipa de ppiq° sētiebat. Audi de eiꝫ
hāc r. dēptionē Abrahaꝫ pr̄iarcha affecta
bat dicēs. Mihi quoq; filiū nō dedisti. sup
ple: ⁊ quō in semie meo bn̄dicent̄ oēs gētes
sic̄ pmisisti. Audi⁹ Moises dicēs. Mitte
quē visur⁹ es. Auidissime sci pph̄e. Isa. 64.
Utꝝ dirūpes celos ⁊c̄. ⁊ sic de aliis pphe
tis. Et hoc solū: qa in spū hūane nāe libera
tionē intelligebāt. Quid ergo v̄go gl'osa fa
cere debebat que ⁊ intelligebat: ⁊ ab ange
lo in seipsa eē hoc implendū audiebat etc̄.
Ecce ingens desideriū. Fiat ingt mihi secun
dū v̄bum tuū. Crebro enī credo illaꝫ sic añ
eius filii aduentū apud semetipsā sic uulga
riter fuisse locutā. Nō e humana creatura
degna: dauere gratia date: o alto segnore
de nō resguardare al nostro grande error̄
ma volzi a noi la tua pieta benigna. 2°
hec cōcl'o pbat̄ rōne terminatiōis. Est enī
apud ph̄os pitosq; omes: regula gnālis q
ōis motus velocior ē in fine q̄ in principio
Sed v̄go gl'osa oibus indiuiduis mūdi ad
uentui xp̄i erat vicinior. g° necē est cōcedē
illud velocius affectasse. ⁊ multo ampli⁹ q̄
zacharias: qui sancta sanctoꝝ ingressus: ni
hil aliud postulabat. sic̄ v̄ba euāgelii ibidē
insinuant. Exaudita ē orō tua. cū ceteris q̄
sequunt̄. Luc̄. i. ⁊c̄. 3° rōne mutue dilecti
onis. Sic̄ enī xp̄i ⁊ v̄gis erat vna caro s̄m
Aug. Ita v̄gis ⁊ xp̄i erat vnus amor. sed
xp̄s sup oēs dilexit suā mr̄eꝫ. vt pꝫ i passiōe
g° ⁊ v̄go sūme dilexit xp̄m. sed xp̄us sūme
amauit ⁊ affectauit hūani gener' redēptio
nē. qa spōte se obtulit. ad phil'. 2°. Humilia
uit semetipsū fact⁹ obediēs usq; ad mortē.
g° ⁊ v̄go sūme debuit idē affectare ⁊ ama
re. q̄re ⁊c̄. 2° pncipal'r hec ꝯ° pbat̄ auc
toritate. Audi Bernar. i quodā s̄mōe. hec
est ingt q̄ toti⁹ mūdi salutē obtinuit: repati
onē oiuꝫ impetrauit. Cōstat enī ipsā p hu
mano genē fuisse sollicitā: cui dictū fuit. In
uenisti grām apud dn̄m. grām vtiq; quam
q̄rebas. hec ille. 3° hec cōcl'o pbat̄ exem
plo. Si enī xp̄us in vētre adhuc exn̄s mr̄is
Johāni baptiste tātū ꝯtulit lumē: vt i vtero
mr̄is exultaret: sanctoꝝ patꝝ desideriūꝫ p
xp̄m sentiēs adipleri: q̄to magis ⁊ in v̄gine

dēbat ēē cū xp̄o coīo animorū. ob hoc eīꝫ
verbū eternū humanauit: ꝓpt̄ nimiaꝫ cha
ritatē: quā erga naturā humanā habebat
nec horā videbat vt humanaret. Quod cū
humanasset: ꝙ̄tum credis in virgine deside
rium illud ꝑficiēdi fuisse augumentatū. Cer
te nihil magis: vnde ꝙ̄ recte hic exclarare
libet illud. Luc̄. xi. Beat⁹ venter qui te por
tauit: ⁊ vbera que suxisti. Et hec sufficiant
ꝓ scd̄a cōclusione.

De gaudiis v̄ginis cōclusio 3ª.

Ccipe terciaꝫ ꝯclusionē vꝫ. Nunꝙ̄
fuit aut nūꝙ̄ erit mr̄ que tantam
cōsolationē ⁊ letitiā hēret de filio
sic̄ gl̄osa virgo de suo dulcissimo Jesu xp̄o.

Septē solent ī gnāli virginis assignari
gaudia. Primum gaudiū dr̄ salutatiōis.
Secundum dicitur visitationis. Terciuꝫ
dicit̄ exultationis. Quartuꝫ dicit̄ adora
tionis. Quintum dicitur presentationis.
Sextū dicit̄ inuentionis. Septimū dicit̄
glorificatiōis. Primū dicit̄ salutatōnis
qn̄. s. angelus ad eaꝫ venit dicens. Aue gra
tia plena. Luc̄. p̄°. Secundū dicit̄ visita
tionis. qn̄. s. p̄ gaudio sue grauidatiōis visi
tauit Elisabeth. Luc̄ p̄°. Exurgēs Maria
etc̄. Terciū dicit̄ exultatiōis. qn̄. s. filium
pariens: cātantes audiuit angelos. Gloria
in excelsis deo. Luc̄. 2°. Quartū dicit̄ ad
orationis. quādo tres reges. s. venerunt cū
munerib⁹ adorare dn̄m. Mat. 2°. Qui
tuꝫ dicit̄ p̄ntatiōis. qn̄. s. xp̄m in tēplo p̄sen
tans: Simeonē annosuꝫ cantātez audiuit.
Nūc dimittis etc̄. Sextū dicit̄ inuētiōis
qn̄. s. xp̄m in medio doctoꝝ sedentē inuēit.
Luc̄. 2°. Septimū dicit̄ gl̄ificatiōis. qn̄
s. gloriosa in corpe ⁊ aīa in celis fuit exalta
ta: ⁊ cuꝫ filio suo gloriose sublimata: vt te
net fides nostra. Hec sunt cōiter septē gau
dia: que de xp̄o Jesu habuit hec dulcissima
v̄go. An credis aīa mea plura ꝙ̄ septē gau
dia fuisse. Ubi gaudiū qn̄ xp̄us resurrexit.
Pie enī credim⁹ xp̄m ipsā p̄ omibus visitas
se: vt dcō duce dicet̄. Ubi gaudiū qn̄ illum
simul cū discipulis vidit celos gloriose ascē
dere. Propterea int̄ oīa virginis gau
dia de xp̄o: tria singularissima volo anima
mea notes: mentiꝗ; tradas. Primū fuit
sancte electiōis. Secūdū fuit sancte libe
rationis. Terciū fuit sancte repationis.

Primū inꝙ̄ singulare gaudiū qd̄ virgo
gloriosa habuit: fuit sancte electiōis. quale
queso putas fuisse gaudiū: qn̄ se in matreꝫ
dei: licꝫ se reputaret indignā: electā audiuit
venit nanꝗ; angelus ad eaꝫ facie rutilanti:
sermone terribili. i. incōsueto: ad v̄ginē hu
milimā ⁊ ꝯtemplātē: ⁊ ait. Aue gratia ple
na. Et nō dixit aue Maria. Et h° triplici
rōne. vꝫ. Primo. Propter virginis excellē
tiam. Secundo ꝓpter virginis dignitatē.
Et tercio ꝓpt̄ v̄ginis singl̄aritatē: Pri
mo ꝓpter virginis excellētiaꝫ. Excellentes
eniꝫ ꝑsonas cū salutamus nomē tacemus: ⁊
coꝝ excellētiaꝫ nominam⁹. vt aue rex: salue
pater. Excellētia autē virginis erat gratie
plenitudo: que tota se infudit: ⁊ ceteris per
ptes: vt dicūt sancti oēs. ideo ait. Aue gra
tia plena. Secūdo nomen tacuit ꝓpter
virginis dignitatē. Cū enī quis ad dignita
tem ꝓmouet̄: vsitatū nomē relinquit: ⁊ no
mē dignitatis ꝓmotū vocamus. vt hic est
prior. hic est abbas. hic est ep̄scop⁹ ⁊c̄. Ex
cellentia auteꝫ virginis erat gratie plenitu
do. ideo merito ait. Aue gr̄a plena. Ter
cio nomē tacuit propter virginis singulari
tatem. Non enim ad virginē missus est an
gelus: sicut ad Mariaꝫ: sed ad gratia ple
nā. ideo ait. Aue gratia plena. Sed ecclesia
in hac salutatione nomen addit. quia Ma
riaꝫ pro suo singulari sidere tenet. Maria
enim idem sonat qd̄ illuminata. Tu igitur
hic anima considera quanto gaudio qd̄ ex
plicare nō possum: spiritus virginis exulta
re debebat. Audi mirā exultationem. Ma
gnificat anima mea dominuꝫ. Et exultauit
spiritus meus in deo salutari meo. O felix
exultatio. hanc Adam cū ceteris suis poste
ris flagitabant: expectabant: ⁊ sūmopere
cupiebant. Credo ꝑfecto aīa cara: si sancti
patres disputationeꝫ virginis cum angelo

audiſſent:vno ore clamaſſent. O v̓go glo̓ia
reſponde verbum ⁊ ſuſcipe verbū:pꝛofer
verbū tranſitoꝛium:⁊ ſuſcipe eternū.tuum
coꝛruptibile iſtud eternum. Qḋ eſt iſtud tā
expectatū verbū. Ecce ancilla domini: fiat
mihi ſecundum verbū tuum. quo in inſtan
ti:vt dicunt ſancti formatū fuit xp̄i coꝛpus
⁊ anima: ſimulq; eodē i inſtanti verbo vni
ta:⁊ coꝛpi infuſa.ita ꝙ nō pꝛius tempe fuit
caro fcā ꝙ̄ verbū vnitū:nec p̄us anima cre
ata ⁊ infuſa:ꝙ̄ caro aſſumeret̄. ſed ſimul̓ ge
nerato coꝛpe ⁊ anima creata: ⁊ verbo vni
ta ⁊ aſſumpta.vt docet Aurelius Aug̃.i li.
de fide ad Petꝛū.⁊ ponit̄ in tercio ſniarū.
di.v.quare etc̄. Et ſic habes ṗmū gaudiū
Secūdū ṗncipale gaudiū glo̓ſe v̓gis fu
it ſancte liberationis. Quātā credis letitiā
in coꝛde virginis ſuboꝛtam:quādo cōferēs
in coꝛde ſuo cōſiderabat ex fructu ventris
eius totū genus humanū liberari. Nā ſi ma
gnū gaudiū ē angel̓ dei: ſuper vno peccato
re penitētiam agente. Luc̄.xv. Quantū ma
ius reſultare debebat ſuper totā naturam
humanam recōciliatam. Quid enim Luc̄.
xv°.per ouem perditā: dominus inſinuare
voluit:⁊ inuentam:niſi humanū genus: qḋ
ad vnitatē ſuppoſiti aſſumpſerat: ⁊ ſalua
uit qḋ perierat. O ingratū humanū genus
Audi Aug̃.cōtra quinq; hereſes. Cū eſſes
inimicus patri ait Jeſus:reconciliaui te per
me.cū inter montes ⁊ ſiluas errares: que
ſiui te.humeris meis apposui te.patri meo
reddidi te.laboꝛaui.ſudaui.caput meū ſpi
nis oppoſui.manus meas clauis obieci. Lā
cea pectus meum aperuit.tot nedū iniuriis
ſed aſpitatib⁹ laceratus ſū. Sāguinē meū
fudi.aīa meā.i.vitā meā poſui: vt ꝯiūgerē
te mihi.⁊ tu diuideris a me.o paupcula aīa
⁊c̄. Terciū gaudiū virginis gloꝛioſe fuit
ſancte reparationis. Ingenti nanq; gaudio
ſpiritus virginis exultabat:ꝙ ſe mr̄em dei
electam audiuit: ꝙ fructu eius humanum
genus captiuū liberaret̄: ſed ſūmopere ex
ultauit ꝙ eius fructu angeloꝝ ruina reſtau
rari debebat.ad colo.iii. Pacificans p ſan
guinem ſuum:que in celis: ⁊ que in terris.

Que in terris.i.humanū genus. p̄a Jo.iiii.
In hoc cognoſcimus charitatē dei.qm̄ ipſe
pꝛioꝛ dilexit nos:⁊ miſit filium ſuum pꝛopi
ciatoꝛem pꝛo peccatis noſtris. Et ante hoc
ſic ait. In hoc apparuit charitas dei in no
bis.quoniā filium ſuū vnigenitū miſit de⁹
in mundum:vt viuamus per eum. Secun
do pacificauit que in celis.i.ruinam angeli
cam.ad hebꝛe.ix. Per ꝓpꝛium ſanguinem
introiuit. Et nō ꝙ licet p ſanguinē ſuū an
gelicā ruinā reparauerit: nō tamen angeli
cam naturā liberauit.ad hebꝛe.2°.c. Nuſꝙ̄
enim angelos appꝛehēdit:ſed ſemē Abꝛahe
Qḋ Nicola⁹ de lira ſic exponit. Nuſꝙ̄ enī
angelos appͥhendit.i.in nulla ſcriptura legi
tur angelicam naturā appꝛehendiſſe. vnde
nec etiā naturā angelicam liberauit. Et hu
ius rei aſſignat īmediate plures ratiōes di
cens. Pꝛīa rō quare angelicā naturā nō
liberauit:fuit.quia angelus p ſe ſine alio in
ſtigante cecidit.ideo nō debuit per aliū re
leuari. Secūda ratio.quia tota natura
humana ceciderat: ⁊ ita fruſtraret̄ homo
totaliter ſuo fine:niſi humana natura repa
retur.non ſic tota angelica natura cecidit:
ſed in parte. Tercia ratio.quia repara
tio angelice nature nō ꝓficeret vniuerſita
ti:ſicut repatio humane nature. In h° enī
ꝙ natura humana repatur:quaſi tota vni
uerſitas reparat̄.quia homo eſt omnis cre
atura in genere.non ſic angelus. Quar
ta ratio.quia angelus nō poteſt eſſe ſine ꝓ
pꝛia pſonalitate. Ex duabus autem pſonis
nihil fit.homo aūt poteſt eē ſine pꝛopꝛia p
ſonalitate. ⁊ ideo pōt natura humana ſub
ſiſtere in pſona diuina:⁊ ex ipſis fieri vnū.
Iſtis enī rōnibus nuſꝙ̄ angelos appͥhendit
ſed ſemē Abꝛahe.i.carnē de Abꝛahā appꝛe
hendit.q̄ſi.ſ.longe fugientē. Iſa.xli. Semē
Abꝛahe amici mei:in quo appͥhendi te. Et
dicit Abꝛahe potius ꝙ̄ alterius.q̄a ei ṗmo
facta eſt pꝛomiſſio.geñ.xv°. In ſemine tuo
benedicent̄ omnes gentes.hec ad litteram
ponit Nicolaus. Ex quibus oībus patet
ꝙ naturam angelicā licet reparauerit:nō
tamē liberauit. Sed querit̄ an numer⁹

saluandorū s̄m numerū ruentiū angelorū3 esse debeat: an maior. Et hāc. q. mouet magister in tercio di. ix. Et vere si Aug. in encheridion intueor: mihi apparet hanc non determinare q̄onem. Ait enī sic. Superna hierl̄m mater nostra ciuitas dei: nulla ciuium suoꝝ numerositate frustrabit: aut vberiore etiam copia fortassis regnabit. Neq3 enī numerū: aut sanctoꝝ hominum3: aut imūdorum demonū nouimus: in quorū locum succedentes filii catholice matris: que sterilis apparebat in terris in ea pace: de qua illi ceciderunt sine vllo tempis termino permanebūt. Sed illorū ciuium numerus: siue qui est: siue qui fuit: siue qui futurus est: in cōtemplatione eius artificis est: qui vocat id est nominat ea que sunt: tanq̄ ea que nō sunt. hec ille. Super quā pte3 domin⁹ Bonauē. dicit q̄ numerus saluandorū: excedit numerū spirituū reprobo2ū. Et hoc ꝓbat tali ratione. cu3 in hac mortali vita: quidā ad tantā meritorum excellentiam non puenerint: vt exaltent ad angelorum choros: sed meritis christi saluati decimū gradum tenent. cōsequens est: vt vltra angeloꝝ choros decimus assignetur chorus. Alii vero qui meritis propriis diuina gratia suffulti coronam regni adepti sunt: s̄m qd maiora gratuita dona suscipiunt in vita: sic 7 l gloria sanctorū angeloꝝ vacuas sedes replēt vnde sicut de singulis ordinibus aliqui ceciderunt: sic et singuli ordines per homines restaurabūt. q2e 7c. Et sic habes tres iocūdationes 7 exultationes virginis gloriose. quare etc. Et hec sufficiant pro secunda pte huius sermonis.

De sublimi ꝯditione: 7 qualitate v̄ginis gloriose cōsideratio 3ᵃ.

Ercio loco gloriose maternitatis excellente3 qualitatē videamus Ubi etiam tres faciamus more solito cōclusiones. videlic3. Prima cōclusio est ista. Ex hac singulari maternitate gloriosa virgo tantam suscepit gratiā q̄ta est possibilis humane creature suscipere: 7 deo glorioso infundere. Secunda cōclusio est. Et licet gra␣us dignitatis faciat superbire: tamen virgo gloriosa tantu3 ex hac maternitate se humiliauit: q̄tu3 humane nature est possibile imaginari. 3ᵃ ꝯclusio. Et licet virgo gloriosa regem oīu3 genuerit: 7 eius sit mater preciosa: tamen nunq̄ fuit: aut nunquā erit indiuiduum humanum paupius.

De plenitudine gratie v̄ginis cōcl'o pᵃ.

Ccipe primā cōclusionem. videl3. Ex hac singulari m̄rnitate gloriosa virgo tantam suscepit gratiā q̄ta est possibilis humane creature suscipe 7 deo glorioso infundere. Hec ꝯclusio ꝓbatur rōne: auctoritate: 7 exemplo. Ratione sic. quādocunq3 est aliqd agens: potēs agere in aliqd subiectum: tanto perfecti⁹ agit: si nō est impeditum: q̄to subiectū perfecti⁹ erit dispositum ad illud agere. sed deus est perfectissimū agens: potēs omne qd nō implicat ei cōtradictionē: 7 virgo gloriosa est subiectum sufficienter dispositu3 ad posse recipe oēm diuine gr̄e influxū: 7 nō ē impedita. g° oēm grām possibilē deo creatur̄ infunder̄: v̄go gl'osa suscepit. 7 nō videt̄ q̄ in alio actu q̄ hoc est facta m̄r dei. g° 7c. ꝯña nō. 7 añs declarat̄ exēplo solis. q̄to. n. s̄bm ē dispositū: tāto mag̃ formā luminis 7 lucis imp̄mit. ideo aqla altissime volitās in lumine sol' ꝯfortat̄: 7 vespertilio illud horret. Sic 7 b̄ndict⁹ deus s̄m creataꝝ reꝝ dispōnem sue lucis gr̄aꝝ cōicat claritatē. qm̄ nihil aliud dina gr̄a est q̄ qdā dīne bonitatis radi⁹. diuersimode creaturis cōicatus. Quibusdā enim creaturis gratie sue copiā cōicat: illis dando esse: et cōseruando. quibusda3 dādo esse et viuere. quibusdam esse viuere 7 sentire. quibusdam esse viuere: sentire: 7 intelligere. non tñ sic cōicat: vt ea vsq3 ad intima trāseat cognitionis lucē largiendo. qa non est eis capacitas nature data. sic 7 sol q̄uis lapidem illuminet: non tamen sic vt cognoscat. quia oculos non habet. Soli autē homini lucem sue claritatis ostendit 7 tribuit

cognitiuã.⁊ ſm hoc hõ dicit̃ omnis creatu
ra in genere: vt dictũ eſt in concluſione p̄ce
denti. Nã cũ lapidibꝰ cõmunicat̃ homo in
ꝑticipatione eẽndi: cũ plantis in viuere: cuꝫ
animalibꝰ ⁊ beſtiis in ſentire: ſed cũ ſeip̃o ⁊
angelis ꝑticipeꝫ facit in intelligere. vnde q
libet hõ nã eſt intelligẽs.i. ad intelligenduꝫ
aptus. ⁊ niſi homo obicem ponat: tãta po
teſt intelligẽtia irradiari: vt ſup̃ humanuꝫ
ſenſũ ⁊ nature capacitatẽ plura cognoſcet.
Quãobrẽ peccatores paꝝ: aut nihil de diui
nis intelligunt. quia ſue mẽtis oculis obicẽ
ponũt: ſic ⁊ hõ oculos obſtruſos tenẽs nõ
videt: q͞a videre nõ placet: ⁊ obicẽ ponit. ꝓ
pterea dicit̃ i.corin.xiiii. Qui ignorat igno
rabit̃.ſ. ante iudicem. ⁊.p̃s. Noluit intellige
re vt bene ageret. Quare manifeſtũ eſt ꝙ
benedictus deus ſm ſubiectorũ diuerſorũ
capacitatẽ: gratiarũ ſuarũ lucẽ nõ occultat
Et poſtea accipiat̃ minor.ſ. ꝙ v̓go fuit ſub
iectũ ſufficienter diſpoſitũ ad poſſe recipeꝛ̃
omnẽ diuine gratie influxũ.ſ. creature poſ
ſibilem. Nunꝙ̃ hec ꝓfecto benedicta ancil
la diuinis luminibus obiceꝫ poſuit: nec deũ
aliquo vnꝙ̃ peccatorũ genere: quouis mo
do offendit: vt dictũ eſt in tercia cõcluſiõe
p̃me partis huius ſermonis. ergo neceſſe ẽ
ↄcedere: vt ſuper om̃es gratia diuini lumi
nis eiꝰ animã perluſtrauerit. ideo Maria
illuminata dicitur. Secundo hec cõclu
ſio ꝓbatur auctoritate. Audi hiero. in ſer
mone de aſſumptione. Ceteris inquit p par
tes gratia: Marie vero ſe totã infudit gra
tie plenitudo. audi Bernar. in ſmone. Per
te inquit virgo ſancta celũ impletuꝫ eſt: in
fernus euacuatus ẽ: reſtaurate ruine celeſtiſ
hierlm: expectantibꝰ miſeris vita perdita
data eſt. Ex q͞bus corelarie inferuntur
tres veritates. Prima eſt iſta. ꝙ omneſ
ab hoc fulgenti ſidere lumẽ ſuſcipiunt. Nã
per illã tubam Johãnis baptiſte dicenteꝫ.
Ecce agnus dei. Andreas credidit. per An
dreã Petrus. p Petrũ Roma. per Romã
credidit vniuerſus mundus. ergo a primo
ad vltimũ. per Johãnẽ credidit vniuerſus
mundus. ſed a quo Johãnes lumen accepit
niſi a virgine in ventre portante ſolem: dũ
Eliſabeth eius matrẽ virgo glorioſa viſita
uit. vnde ⁊ in ventre exultauit. Luc. p̃mo.
O glorioſa illuſtratio: nondũ erat natus: ⁊
iam ſanctificatus: ⁊ ꝓpheta: ⁊ plus ꝙ̃ pro
pheta factus erẽ. Secũda veritas ẽ ꝙ
virgo per gratiaꝫ deo fuit magis vnita ꝙ̃
aliq͞s ſanctus. Nam ſolus xp̃us deo vnitus
eſt per vnionem ipoſtaticam: alii vero oẽs
per gratiam: alio ⁊ alio modo. quidaꝫ co
gnitione tm̃. vt hier̃. qui clariſſime de deo
ꝓphetauit. ⁊ ideo in vtero meruit ſanctifi
cari. quidã cognitione ⁊ demõſtratione: vt
Johãnes baptiſta: qui xp̃m i vtero cogno
uit: ⁊ ad Jordanẽ xp̃m digito demõſtrauit
⁊ ideo in ventre matris ſanctificatus eſt: ⁊
plus ꝙ̃ ꝓpheta appellatꝰ eſt. Et ſic de aliis
Uirgo autẽ glorioſa: ⁊ fide cognouit: et di
gito ⁊ manu tetigit: ⁊ deum verum ſuo in
imaculato vtero portauit. ideo nõ fuit i vẽ
tre ſanctificata. quia nulla erat ſanctificati
onis cauſa. ſed ab omni peccato p̃ſeruata.
vt differret a p̃mis. ⁊ poſtea plena gratia
facta: vt ſemper ſtaret imaculata. O ꝙ̃ bñ
igitur dicit̃ gratia plena. Tercia v̓itas
eſt ꝙ in xp̃o ⁊ in Maria: ⁊ in multis ſan
ctis fuit gratie plenitudo: ſꝫ alio ⁊ alio mo
do. Jn chriſto per excellentiã tanꝙ̃ i capite
Jn Stephano ⁊ aliis ſanctis per ſufficien
tiam tanꝙ̃ in membris: ſed in v̓gine p ſup
habũdantiam: tanꝙ̃ in collo tranſeũte. Et
hanc veritatẽ etiam oſtendit barbatꝰ hie
ro. in ſermone aſſumptionis. Et ſic veritaſ
iſtius cõcluſiõis patet auctoritate ⁊ ratiõe
Tercio eandem cõfirmemus exemplo.
Legit̃ enim de beato Dioniſio: cũ ſemel vt
virginem videret a domino ſuppliciter pe
tiſſet: vt et ipſe in quadam epiſtola ſua Jo
hãni euangeliſte directa oſtendit. ⁊ tandeꝫ
obtenta gratia ſic dixit. Si diuinis litteris
eruditus non eſſem: ⁊ fide illuminatos ocu
los non habereꝫ: aliud lumen eſſe non cre
derem. hec ille. q͞re ⁊c̃. Et hec ſufficiant ꝓ
p̃ſenti cõcluſione.

De maria v̇gis humilitate ɔclo 2ª.

Ccipe 2ªᵐ cōclōnē.vz.Etsi grad⁹ dignitatꝫ faciat superbire:tamen ex hac glosa mīnitate v̇go bene dicta se tantū humiliauit: q̄tū est possibile humane mēti imaginari. Primā huius cōclonis ptem tanq̄ p se notam nr̄is tēporibus relinquamus. Job xv. Ambulauerūt extento collo. Sed secundam pbem⁹. Et hoc triplicit.s.rōne:auctoritate:⁊ exemplo

Sed anteq̄ ad hec veniamus: primo distinctionē quandā humilitatis videam⁹. Est enī quedā humilitas mala:falsa: ⁊ deo inimica.⁊ quedā bona: vera: ⁊ deo amicissima.⁊ aliqua ptim falsa:⁊ ptim mala:⁊ ptim deo inimica. Humilitas tota mala ⁊ deo inimica est triplex.s.deiectionis.pusillanimitatꝫ:⁊ malignitatꝫ. Deiectionis.vt cū flagellis de⁹ superbiā mūdi sternit. Isa. xv. Humiliabit gloriā Moab cū allisione manuū ei⁹:⁊ munimēta sublimiū muroruz tuoꝝ cōcidēt:⁊ humiliabunt ⁊ detrahent ad terrā usq̄ ad puluerē.⁊ Osee.7°. Humiliabit israhel in facie eius: nec reuersi sunt ad dominū deum suū:⁊ nō quesierunt euz. ⁊c. 2ª dicit pusillanimitatꝫ.vt cū qs veritatē dicere ptimescit:vl' cōtra illā impugnātibus resistere nō audet. Eccl'.xiiii. Noli eē humilis in sapiētia tua:ne humiliat⁹ in stultitiā seducaris. Inde xi.q.iii.c.nolite.parum post p̄ncipiū dicit. Non solū ille pditor est v̇itatis:qui trāsgrediēs v̇itatez:p veritate palā mendaciū loquit: sed etiā ille qui non libere veritatē pnunciat: quā libere pnunciare opportet.aut nō libere veritatē defendit:quā libere defendere cōuenit:pditor est veritatis.hec ibi. Et sunt v̇ba bti Crisosto.

3ª mala humilitas dr̄ malignitatꝫ.eccl'. xix. Est qui nequiter se humiliat: ⁊ interiora eius plena sunt dolo. p̄s. Pacem loquit cū primo:⁊ occulte ponit insidias. Humilitas tō bōa ē virt⁹ quedā:q passio tendēs ad magna:recta rōne regulat: ne passio irruat sine rōne in magna.sic magnanimitas est qua regulat passio:ne desperatiōe retrahat:sed recta rōne psequat magna. Magnanimitas ergo impellit: ⁊ humilitas retrahit. Et de h° audi Ambro.sup p̄s. Qui pauptate inquit cōtentus est:nō est cōtent⁹ iniuria.⁊ qui pōt pferre verbeꝝ:penas ex agitat v̇bo cōtumelie. ⁊ q pōt administrationes cōtēpnere:dolet sibi aliquē honorificētia eē platum. grande ē in omnib⁹ tenere humilitatꝫ mensuras.bona humilitas:q̄ nihil appetēdo totū qđ cōtēpnit adipiscitur. Et qa desideriū tendēs ad magna: inq̄tuz est inordinatū:est origo oīuz maloꝝ.pma Thi.4°. Radix oīum maloꝝ est cupiditas ideo humilitas dicit retractiua oīum viciorū.fm quā qdē rōnē humilitas oīum v̇tutū dicit fundamentū. Audi Rabanū super Math. Cogitas ingt magnā fabricam cōstruere celsitudinis: de fundamento prius cogita humilitatis.⁊ quāto maius erit edificiū:tanto alti⁹ fodit fundamētū.⁊ Gregl. omel.7. Qui sine humilitate virtutes ɔgregat:in ventū puluerē portat. Radix autem huius sanctissime virtutis p̄ncipal' int oēs est suiipsius cognitio:⁊ opatio illi cognitioni corrīdens.vnde satis humilis ē:q seip̄m hoīem esse cognoscit:⁊ viuit vt homo.quis quesorvt Criso.ait. Bestialior hoīe rōnem habens:⁊ rōne nō vtens.⁊ p̄s. Homo cum in honore eēt nō intellexit: cōpatus ē iumētis insipientib⁹: ⁊ similis factus est illis ⁊c. Humilitas mixta est quedā corpalis demōstratio:qua quis extert⁹ nō interius humiliatur:vt hominib⁹ placeat.vt ē humilitas ipocritarū.de qua dominus ait. Attendite a falsis pphetis:qui veniūt ad vos in vestimentis ouiū:intrinsec⁹ autē sunt lupi rapaces.⁊ dicit mixta.quia nō totalit est mala nec totaliter deo inimica. Minus eniz malū est humilitatē ostēdere cuz malicia:q̄ iniquitatē publice ostendere. Propterea pro occultis criminib⁹ penitētia arbitraria est xxvi.q.7.c. tēpa penitudinis.⁊ de pe.⁊ re. c.iii.glo. ii. In manifestis autē seruant statuta iuris.de pe.⁊ re.c.i.⁊ ii. Dicit enim p̄mum.c.sic. Manifesta peccata:non sunt occulta correctione purgāda. Sed ista missa faciamus. His sic notatis humilitatem

v̓ginis ꝓbemꝰ.s.rõne:aucte:⁊ exeplo. Rõne p° sic.q̃to qs v̓tuosioꝛ ē:tāto dr̃ xp̄o eē similioꝛ.sed v̓go glõsa fuit v̓tuosissima: vt patuit in cõclõne p̄cedēti.g° christo debuit esse similioꝛ. sed int̃ ceteras christi v̓tutes humilitas sancta potissima est.Math. xi. Tollite iugū meuȝ sup vos: ⁊ discite a me: qa mitis sum ⁊ humilis coꝛde.vbi beatus Aug᷒.ait. Nõ dixit: discite a me moꝛtuos suscitare:siccis pedibꝰ sup aq̃s ambulare:sȝ qd ait. Quia mitis sū:⁊ humilis coꝛde.g° i hoc v̓go debuit filiuȝ imitari.⁊ sic̃ in ceteris v̓tutibꝰ excellētioꝛ ē:sic in ista excellat. 2° arguit̃ sic.q̃to qsq̧ p grãz deo ꝓpingoꝛ ē: tanto sibiipsi abiectioꝛ ⁊ humilioꝛ.sed v̓go glõsa oibꝰ puris creaturis erat deo ꝓpingoꝛ g° oibus humilioꝛ.ꝯña nõ cū maioꝛi p beatū Greg᷒.in li.moꝝ.Tāto inqt fit qsq̧ vilioꝛ deo:q̃to p̄ciosioꝛ sibi.⁊ tanto p̄ciosioꝛ deo:q̃to ꝓpt̃ cū vilioꝛ sibi.Minor aūt huius rõnis p̄ȝ ex ꝯclõne p̄cedēti.Audi Isido. de sūmo bono.Paruulꝰ inqt in oculis tuis esto:vt sis magnꝰ in ocul̃ dei.Tanto.n.eris apud deū p̄ciosioꝛ:q̃to fueris añ oculos tuos despectioꝛ.g° etc̃. 3° arguit̃ sic.Summa vicia sūme sūt detestāda. g° p locū a ꝯ̃riis sūma v̓tus ē amplectēda. Sūmū autē viciū ē supbia.qa supbis deꝰ resistit.g° hūilitas:q̃ illi oppõit̃ maxia ē v̓tutū. maxie āt v̓tutes:maximū viꝝ decēt. sȝ v̓go fuit oiuȝ maxia. g° illi maxie hūilitas scā decuit.Audi Cassio.sup p̄s. Erubescāt inqt elati:vbi credūt locū hr̃e supbiā:cū celū ⁊ terrā videant ab hūilitate occupatū.Et idē supbia inquit de angelo diabolū fecit: ⁊ hoiuȝ mortē intulit: ⁊ ꝯcessa beatitudīe vacuauit etc̃.

2° p̄ncipalr̃ hec ꝯclõ ꝓbat̃ aucte.Audi Bernar. Uirgo v̓gitate placuit: sȝ hūilitate ꝯcepit.Scā ē Marie hūilitas scala celestis p quā deꝰ descēdit ad terras. Itē audi Bedā in omel̃.Decebat inqt: vt sic̃ p supbiaȝ Eue moꝛs intruit:ita p humilitatē Marie vite introitꝰ pāderet̃. Audi ⁊ btm̄ Hiero. i trāsitu suo. Maluit inqt deꝰ de btā Maria incarnari pp humilitatē q̃ ob aliā q̃tācunq̧ v̓tutē. Sic̃ eniȝ ex sola supbie radice oia oriūt̃ mala: sic ex sola radice humilitatis oia generant̃ bona.Audi ⁊ ipsā de seipsa testātē.Luc̃.i.Respexit humilitatē ancille sue.i.approbauit. 3° hec cõclõ p̄ȝ exēplo.Nā eā visitās angelꝰ:mr̃em dñi vocat ⁊ ipsa se humilē dñi ancillā ꝓfitet̃.Luc.p°. Ecce ancilla dñi fiat mihi s̄m v̓bū tuū.q̃re etc̃.Et ista sufficiāt ꝓ p̄nti cõclõne.

De magna v̓gis pauptate cõclõ 3ª.

Ccipe 3ᵃᵐ cõclõnē.vȝ. Et lȝ v̓go glõsa regeȝ ⁊ oiuȝ dñm genuerit ⁊ eius sit mr̃ p̄ciosa:tñ nunq̃ fuit aut nunq̃ erit indiuiduū ipsa paupiꝰ. Hec cõclõ similr̃ triplicit̃ ꝓbat̃.s.rõne.aucte.⁊ exemplo.Rõne breuiter sic. Xp̄us fuit filꝰ pauprimꝰ:⁊ sūme diligēs pauptatē.Mat. 12.Uulpes foueas habēt:⁊ volucres celi nidos:filꝰ aūt hois nõ habȝ vbi caput suuȝ reclinet.g° et mr̃ pauprima eē debuit.Iteȝ arguit̃ sic.Boni discipuli bonā debēt disciplinā imitari magr̃i.v̓go Maria bõa:imo optima fuit dñi discipula.g° magr̃i debuit imitari doctrinā.ꝯña nota cū maioꝛi:⁊ minoꝛi.tūc sic. Hec aūt fuit xp̄i optīa disciplina.nisi qs renūciauerit oibꝰ q̃ possidet:non põt eē meus discipulus.g° ⁊c̃.Audi Aug᷒. de cathetisandis rudibꝰ.Esuriuit xp̄us:qui oēs pascit.sitiuit:p quē causat̃ ois potus:⁊ q spiritalit̃ panis ē esurientiū:fonsq̧ sitientiuȝ.ab itinere t̃restri fatigatꝰ est:q seipsuȝ nobis viā fecit i celū: velut ouis obmutuit ⁊ obsurduit coꝛā cõuiciātibus:p quē mutꝰ locutus est:⁊ surdꝰ audiuit.victus ē qui de vincul̃ infirmitatū nos soluit. flagellatꝰ est q oiuȝ flagella doloꝝ ab hoiuȝ coꝛpoꝛibꝰ expulit.moꝛtuus ē: qui moꝛtuos suscitauit ⁊ resurrexit nunq̃ moꝛiturꝰ ⁊c̃.hec ille.Et ex hoc tercia rõ format̃ sic. Omnis vere xp̄ianus xp̄m imitari debȝ.sed v̓go fuit pfecta xp̄iana.g° xp̄m debuit imitari.Xp̄us aūt fuit pauprimꝰ: vt dcm̄ ē.g° ⁊c̃.oia ista de se patēt. Inde Aug᷒.sic ait. in li.de vita xp̄iana.Nomē inqt ille frustra xp̄iani soꝛtitur:q xp̄m minime imitat̃.Quid enī ꝓdest tibi uocari qd non es: ⁊ nomē vsurpare alienū. sȝ si te xp̄ianū eē delectat q̃ xp̄ianitatis

sūt gere:⁊ merito tibi nomē xp̄iani est etc̄.
2° p̄ncipalr̄ hec cōcl'o aucte ꝓbat̄. Ob tulerunt p dn̄o par turturꝝ: aut duos pul los colūbaꝝ. qd paupeꝝ erat sacrificium.
3° ꝓbat exēplo. Nā ex bōitate fruct⁹ ⁊ q̄litate: qualitas arbori ⁊ bonitas arguit̄. Math. 7°. Bona arboꝛ fruct⁹ bonos fac. sed xp̄us fuit fruct⁹ vētris Marie. Luc. i. ⁊ bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris tui. ⁊ fuit paupim⁹ g° ⁊ arboꝛ debuit eē paupima. ⁊ sic pꝫ ꝯ° p̄us. Bn̄ igit̄ dicē pōt hec gl'osa vgo. Hic ē fili⁹ me⁹ dilcūs: i quo mihi bene cōplacui q bn̄dcūs cū p̄re ⁊ sp̄ū scō regnat in secula seculoꝝ Amen.

Dn̄ica 2ª. xl. de p̄destiatōe s̄mo i oꝛdie. 12.

Assumpsit Jh̄s Petꝝ: Jacobū: ⁊ Johā nē: ⁊ duxit illos in mōtē ex celsū: ⁊ trāsfigurat⁹ est an̄ eos. Math. 17. Mira ē dilectissimi hodier ni euāgelii doctria. Plures eni xp̄us hēbat discipulos: ⁊ tn̄ ad sue trāsfiguratōis pādē dū secretū nō nisi tres. ⁊ nō quoslibꝫ tres sed Petꝝ: Jacobū: ⁊ Johēm assumpsit. Pe trus cognoscēs interp̄tat̄. Jacob⁹ supplā tatoꝛ. Johēs in q° est gr̄a dei: vt mistice ad sup̄nā p̄riam scādēdā isinuet: illa tria sūmo pere eē necc̄ia. quos cum sic viderit eligit: ⁊ gr̄am p̄stās p̄destinat ad vitā. Inde Aug̃. li. de p̄destiatōe scōꝝ ait. Predestiatio ē di uine volūtatis p gr̄am electio. Audi Paulū ad Ro. 8°. Scim⁹ inq̄t qm̄ diligētib⁹ deū oīa coopant̄ i bonū: his q s̄m ꝓpositū vo cati sūt sci. Nā quos p̄sciuit ⁊ p̄destiauit cō formes fieri imagini filii sui: vt sit ipse p̄io genit⁹ i multis frib⁹. Quos aūt p̄destinauit hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iusti ficauit. quos aūt iustificauit: illos ⁊ gloꝛifi cauit. Et ad eph̄. p°. Elegit nos an̄ mundi ꝯstitutiōeꝫ. ⁊ Jo. 15. ait dn̄s. Nō vos me ele gistis: sꝫ ego vos elegi. Altissimū. n. ē h° ne gociū aīa cara: ⁊ nō p̄us indigēs inq̄sitiōe. De hac igit̄ p̄clara ⁊ sublimi p̄destiatiōis mā: tres hodie faciam⁹ pulcherrias cōside ratiōes. vꝫ. Scē p̄destiatiōis an̄cedētē p̄ gisionē. Scē p̄destiatiōis subtilē inuesti gationē. Scē p̄destinatōis possibilē rui nationem

De diuina ꝓuidētia cōsideratio p̄ma.

Ancte p̄destiatiōis p° an̄cedētem ꝓuisionē videam⁹. Ubi tres ꝯclo nes faciamus. Pria ꝯ° ē ista. tā ta ē cūctoꝝ creatoꝝ sūmi dei diligēs cura vt nihil dari possit: aut inueniri: qd sua ꝓui dētia nō regat̄ ⁊ gubernet̄. 2ª ꝯ° ē ista. Oīa mala: vt guerre: pestilentie ⁊c̄. diuia ꝓuidētia eueniunt. Etsi illis p̄ticulr̄ nō ꝓui det: nō tn̄ dicēdus ē male seculū gubernare 3ª ꝯclo ē ista. Etsi cūcta dina ꝓuidētia gubernent̄: nō ē tn̄ incōsonū: si aliq̄ dicant̄ a casu ⁊ a foꝛtuna cōtingere.

Q' cūcta diuina ꝓuidentia gubernant̄ conclusio pꝛima.

Accipe p̄mā ꝯclōnē. vꝫ. Tanta est cūctoꝝ creatoꝝ sūmi dei diligēs cura: vt nihil dari possit: aut inue niri: qd sua ꝓuidētia nō regat̄ ⁊ guberne tur. Pro cui⁹ cōclonis declaratiōe tres ingram⁹ v̄itates. Pria ē. qd ē ꝓuidētia dei. 2ª. quō de⁹ cūctis reb⁹ ꝓuidē intelli gatur. 3ª v̄itas. quō diuina ꝓuidētia dr̄ adipleri. Accipe p̄mā. s. qd est ꝓuidētia dei. Dico s̄m Boeti. in 4. de cōso. Prouidē tia ē illa ipsa dina rō in sūmo oīuꝫ p̄ncipe ꝯstituta: qua cūcta disponit. Quā diffinitio nē btūs Tho. in sūma ꝯ gētiles declarādo diffinitioneꝫ fati a Boetio datā: sic expōit dicēs. Oꝛdiatio reꝝ in finē s̄m q̄ ē in mēte dina: nondū reb⁹ impssa ꝓuidētia ē. s̄m ve ro q̄ ē explicata in reb⁹ fatū dr̄. ⁊ Dama. li. 2°. c. xliii. Prouidentia inquit ē uoluntas dei ꝓpt̄ quā oīa q̄ sunt: cōuenientē deducti onē suscipiūt. ⁊ Aug̃. 83. q. q. iiii. ait. Proui dētia ē lex et̄na incōmutabilr̄ manēs: q̄ tn̄ oīa mutabilia pulcherria gubernatiōe mo derat̄. ⁊ Boeti⁹ vt. s. De⁹ inq̄t ex alta ꝓui dētie speculatione respicit: ⁊ q̄qd vnicuiq3 ꝯueniat cognoscit: ⁊ q̄ ꝯueniř nouit accōmo dat. Quō aūt hec fiat: ⁊ quō diuia rō ⁊c̄.

Quō dina rō res oꝛdiet in finem: ostdit Gregꝰ. li. xii. moꝛ. sup illo verbo Job. 13.